

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan
van onze locatie
buitenschoolse opvang (bso)
Maximiliaanstraat

2023

Inhoud:

Inhoudsopgave

1. LOCATIE IN BEELD.....	4
1.1 PEDAGOGISCH WERKPLAN VAN ONZE LOCATIE VOOR BUITENSCHOOLSE OPVANG (BSO)	4
1.2 INLEIDING.....	4
2. NUTTIGE INFORMATIE: VAN DAGINDELING TOT BASISGROEPEN.	5
2.1 ONZE LOCATIE.....	5
2.2 BASISGROEPEN.....	7
2.3 VASTE GEZICHTEN BIJ KLUPPLUZ	7
2.4 BEROEPSKRACHT-KINDRATIO (BKR)	7
2.5 GROEP 1:.....	7
2.6 GROEP 2:.....	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
2.7 GROEP 3:.....	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
2.8 BEROEPSKRACHTEN IN OPLEIDING EN VRIJWILLIGERS	8
2.9 DE ZORGCOORDINATOR BIJ KLUPPLUZ	8
3. OPVOEDEN DOEN WE SAMEN.....	9
3.1 OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – MET OUDERS.....	9
3.1.1 Kennismaken en wennen	9
3.1.2 De mentor	10
3.1.3 Elkaar informeren	11
3.1.4 Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen	11
OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – DOOR GROEPSMANAGEMENT.	12
3.1.5 Gedifferentieerd werken	12
3.1.6 Beredeneerd werken	12
3.1.7 Teamwerk	12
3.1.8 Samen kinderen volgen.....	13
3.1.9 Naar een volgende groep	14
3.1.10 Signaleren van bijzonderheden	14
3.1.11 Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen	14
3.1.12 Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar	15
3.2 OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – MET ANDERE ORGANISATIES.	16
3.2.1 Samenwerken met het onderwijs.....	16
3.2.2 Samenwerken met andere organisaties	16
3.3 IN EEN RIJKE UITDAGENDE OMGEVING.	17
3.3.1 Verschillende soorten bso's.....	17
3.3.2 Indeling van de ruimte	17
3.3.3 Inrichting van de hoeken en plekken	17
3.3.4 Geordend materiaal	17
3.3.5 Buitenruimte.....	18
3.3.6 Duidelijkheid voor ieder kind.....	18
4. MET RUIMTE VOOR INITIATIEF.	19

4.1	VRIJ SPEL EN UITNODIGENDE ACTIVITEITEN	19
4.2	DE OVERGANG VAN SCHOOL NAAR BSO	19
4.3	VAKANTIEOPVANG EN OPVANG OP SCHOOLVRIJE DAGEN	19
4.4	EEN BEGRIJPelijke DAGINDELING VOOR IEDER KIND	19
5.	ALTIJD IN DIALOOG	20
•	SENSITIEVE RESPONSIVITEIT	20
•	RESPECT VOOR AUTONOMIE	20
•	STRUCTUUR BIEDEN EN LEIDINGGEVEN	20
•	PRATEN EN UITLEGGEN	20
•	ONTWIKKELING STIMULEREN	20
•	BEGELEIDEN VAN ONDERLINGE INTERACTIES	20
5.1	SENSITIEVE RESPONSIVITEIT	20
5.2	RESPECT VOOR AUTONOMIE	21
5.3	STRUCTUUR BIEDEN EN LEIDINGGEVEN	21
5.4	PRATEN EN UITLEGGEN	22
5.5	ONTWIKKELING STIMULEREN	22
5.6	BEGELEIDEN VAN ONDERLINGE INTERACTIES	23
6.	OVERIGE PEDAGOGISCHE KWALITEITSEISEN	24
6.1	ACTIVITEITEN WAARBIJ DE BASISGROEP VERLATEN WORDT	24
6.2	EXTRA OPVANG AFNEMEN	25
6.3	MEERTALIGE BSO	26
6.4	INZET PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER/COACH	26
6.5	INZET PEDAGOGISCH COACH EN BELEIDSMEDEWERKER BIJ KLUPPLUZ	27
7.	BIJLAGE 1	28
8.	BIJLAGE 2	30

1. Locatie in beeld.

1.1 Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: KluppluZ Maximiliaanstraat
Adres locatie: Maximiliaanstraat 2A Eindhoven
Op onze locatie is de leidinggevende: Yolanda Puerto Valverde (Gebiedsmanager)
Zij krijgt leiding van: Naomi Martens Ceron (Regiomanager)

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

1.2 Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [Ik ben in beeld](#)

2. Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

2.1 Onze locatie

KluppluZ locatie Maximiliaanstraat zit gevestigd in een pand van de Salto school Jan Nieuwenhuizen (JNS). Dit betreft een school voor speciaal basisonderwijs waar een plek wordt geboden aan kinderen met leerproblemen, opvoedingsmoeilijkheden en of lichte gedragsproblemen. Het uitgangspunt van deze school is om kinderen terug te plaatsen naar het reguliere basisonderwijs.

Locatie Maximiliaanstraat biedt in deze SBO school Gespecialiseerde Groepsbegeleiding voor kinderen in de leeftijd 4 t/m 13 jaar die (tijdelijk) extra ondersteuning nodig hebben. Het streven is om het kind, wanneer mogelijk, terug te begeleiden naar een reguliere setting. Dit uitgangspunt sluit aan bij de visie en missie van de JNS.

KluppluZ huurt één ruimte van de school. De directeur van Korein (andere divisie WZJ) heeft een service-overeenkomst met Salto afgesloten waarin een standaard verdeelsleutel is bepaald.

Behalve van het lokaal waar de groepsbegeleiding plaatsvindt, mag KluppluZ ook gebruik maken van andere ruimtes in het gebouw. Zo is er o.a. een gedeelde kantoorruimte, een time-out ruimte, toneelruimte, handenarbeidlokaal, bibliotheek en een gymzaal.

Op onze locatie ontvangen wij kinderen van de JNS, maar ook veel kinderen van de omliggende scholen, zoals o.a. de Rungraaf, Taalbrug en de Reis van Brandaan. Zij worden met taxi's vanuit deze verschillende scholen naar de KluppluZ locatie vervoerd.

Tijdens vakanties en studiedagen is de locatie geopend van 08:30u-18:00u. Gedurende schoolweken zijn we geopend op maandag, dinsdag en donderdag 14:30-18:00 en op woensdag en vrijdag van 12:30-18:00.

Dagelijks, wanneer de kinderen bij ons binnenkomen, vertellen ze hoe hun dag is verlopen op school. Vervolgens maakt ieder kind zijn eigen planning en kiest waar, waarmee en met wie hij/zij wil spelen. Sommige kinderen maken een eigen planning en anderen met behulp van de pedagogisch professionals. De planning is verdeeld in tijdsblokken van een half uur, mits dit haalbaar is voor een kind. Per half uur kan een kind een kleur ophangen. Deze kleuren zijn verbonden aan de hoeken in het lokaal. We beschikken over een keukentje, een 8+ hoek, twee bouwhoeken, een gamehoek, een knutselhoek en een spelletjestafel. Iedere hoek beschikt over gevarieerd spelmateriaal, waaruit het kind zelf een keuze kan maken. In overleg met de pedagogisch professional kan een kind een activiteit verlengen of inkorten. De kinderen krijgen maximaal een half uur schermtijd en verder wisselen we alleen- en samenspel af. Kinderen worden gestimuleerd om samen te spelen en indien nodig worden er regels opgesteld om het spel op een prettige manier te laten verlopen. Samen wordt er fruit gegeten en wat gedronken en gaan we vervolgens naar buiten toe. Daarna volgt ieder kind weer zijn eigen planning, totdat iedereen opgehaald is door ouders.

Op onze locatie werken we inclusief: alle kinderen zijn welkom, ongeacht afkomst, sociaal-economische positie, cultuur, geslacht of gender. We volgen de eigen ontwikkeling van elk kind. Kinderen behandelen elkaar eerlijk en gaan respectvol met elkaar om. We hechten er waarde aan, dat er een open en eerlijke communicatie is tussen ouders en de medewerkers van KluppluZ. Open communicatie houdt ook in, dat er regelmatig (in overleg) contact is met externe partijen, bijv. met school. We respecteren elkaars mening en bijdrage.

--

Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
KluppluZ Maximiliaanstraat	4 t/m 13 jaar	12 kinderen

2.2 Vaste gezichten bij KluppluZ

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

2.3 Beroepskracht-kindratio (BKR)

KluppluZ is tijdens vakanties en studiedagen maximaal 9,5uur geopend.

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de dagopvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met minder pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Voor KluppluZ geldt dat wij op studiedagen of schoolvakantie dagen ook hele dagen open zijn. Wij wijken dan niet af van de BKR omdat wij met 2 personen ingeroosterd staan of staan ingeroosterd met een achterwacht op de locatie. De BKR van de wet kinderopvang is ruimer dan het leidster kind ratio die wij hanteren i.v.m. de jeugdwet richtlijnen.

Tijdens vakantieperiode (dagen wanneer wij 9,5 uur open zijn) wijken wij mogelijk alleen af wanneer pedagogisch professionals pauze houden of wanneer er een incident of calamiteit voortdoet.

Wij wijken op standaard BSO-middagen niet af van de BKR. De BSO groep van de Maximiliaanstraat is geopend op maandag- dinsdag- en donderdagmiddag van 14.30 tot 18.00 uur en op woensdag- en vrijdagmiddag van 12.30 tot 18.00 uur. Tijdens vakantie en studiedagen is de groep van 08.30 tot 18.00 uur geopend. Wij zijn ten alle tijden met twee pedagogisch professionals aanwezig i.v.m. het vierogen principe en de achterwachtingeregeling. Het is mogelijk dat er op onderstaande momenten en tijdens vakantieperiodes afgeweken wordt van de BKR dit is zichtbaar in onderstaand schema. Het afwijken van de BKR is nooit meer dan drie uur per dag (bij een volledige werkdag).

2.4 Groep 1: Maximiliaanstraat tijdens vakanties of studievrije dagen

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van 8:30 tot 9:00	Van 12:00 tot 14:00	Van 17:30 tot 18:00

Dinsdag	Van 8:30 tot 9:00	Van 12:00 tot 14:00	Van 17:30 tot 18:00
Woensdag	Van 8:30 tot 9:00	Van 12:00 tot 14:00	Van 17:30 tot 18:00
Donderdag	Van 8:30 tot 9:00	Van 12:00 tot 14:00	Van 17:30 tot 18:00
Vrijdag	Van 8:30 tot 9:00	Van 12:00 tot 14:00	Van 17:30 tot 18:00

De uren waarop we in ieder geval niet afwijken van de BKR zijn:

De uren waarop locatie Maximiliaanstraat in ieder geval niet afwijkt zijn van 09:00 uur tot 12:00 uur en van 14:00 uur tot 17:30 uur.

Zo informeren we ouders over de afwijkingsregeling en wijzigingen daarop:

Ouders worden geïnformeerd via het aanwezigheidsbord op de locatie. Hierop hangen de namen van de pedagogisch professionals en de dagen waarop zij aanwezig zijn. Mocht dit veranderen, dan wijzigen wij het bord.

2.5 Beroepskrachten in opleiding

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding op onze locatie. We hanteren het stagebeleid van Wij zijn JONG.

Stagiairs. Op onze locatie zijn vaak een of meer stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de stagiairs toe. Elke stagiair heeft een interne stagebegeleider.

2.6 De zorgcoördinator bij KluppluZ

De zorg coördinator wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch professionals te ondersteunen. Zij doen dit in samenwerking met de pedagogisch professionals, de managers en de pedagogisch beleidsadviseurs

3. Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler ‘Opvoeden doen we samen’ heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

3.1 Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

3.1.1 Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Wanneer een kind gaat starten bij KluppluZ Maximiliaanstraat wordt er een wenmoment ingepland. Dit wenmoment bestaat gemiddeld uit 2 uur meedraaien op de groep. Tijdens het wenmoment vertellen de pedagogisch professionals over de regels op en de dagstructuur van de groep. Hierbij wordt in eerste instantie alleen de noodzakelijke informatie gedeeld, zodat het kind niet overspoeld wordt met allerlei informatie. Dit vraagt vaak al erg veel energie van het kind, vanwege alle informatie die hij/zij binnenkrijgt en alle indrukken die worden opgedaan. In overleg met ouders/verzorgers kan van de gemiddelde 2 uur worden afgeweken. Ouders/verzorgers mogen tijdens het wenmoment en de beginfase van het kind bij KluppluZ Maximiliaanstraat altijd contact opnemen om te vragen hoe het gaat. Uiteraard zal er een zorgvuldige overdracht volgen na het wenmoment. Voordat een wenmoment gepland kan worden, zal er altijd een intake hebben plaatsgevonden.

Wanneer er een nieuw kind/jongere start op de groep dan geldt er hierna een observatieperiode van zes weken. In deze periode staat het wennen aan elkaar centraal en zijn er nog geen leerdoelen opgesteld. De pedagogisch professionals zullen het kind meenemen in de structuur van de groep en extra ondersteunen. Het kind leert de groepsgenoten en pedagogisch professionals kennen.

Deze tijd wordt ook benut door de pedagogisch professional om kritisch te kijken of de begeleidingsgroep van KluppluZ Maximiliaanstraat de juiste plek is voor het kind. Wanneer blijkt dat het kind hulpverlening nodig heeft in een andere of intensievere vorm, gaat de pedagogisch professional daarover in gesprek met ouders en zorgcoördinator en wordt een advies uitgebracht. Na de observatieperiode voert de pedagogisch professional een gesprek met ouders en indicatiesteller. Deze pedagogisch professional wordt ook de mentor, de vaste contactpersoon binnen KluppluZ waarbij ouders terecht kunnen en die de voortgangsgesprekken voert. De mentor schrijft ook het begeleidingsplan, waarin de doelen beschreven worden, die tijdens het evaluatiegesprek samen met ouders opgesteld worden.

3.1.2 De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

3.1.3 Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Haalmoment

Het haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

3.1.4 Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- We betrekken ouders bij thema's, projecten, activiteiten/spelimpulsen.
- We praten met ouders bij het ophalen over de ontwikkeling bij KluppluZ en thuis, hierbij letten we erop dat we alle ouder(s)/verzorger(s) regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We schrijven nieuwsbrieven over activiteiten van de kinderen, updates over het personeel en de dagelijkse gang van zaken.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

3.1.5 Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

3.1.6 Beredeneerd werken

Beredeneerd werken staat voor: weten wat we doen. We laten kinderen doelgericht ‘de zone van de naaste ontwikkeling’ ervaren. Dat betekent dat ze precies de juiste volgende stap kunnen zetten. Vanaf het punt waar ze nu staan in hun ontwikkeling. Hoe helpen we de kinderen daarbij? Om te beginnen leren we ze goed kennen. Dat doen we door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en met ze te spelen. Daarnaast kijken we met het begeleidingsplan die we verwerken in Carefriend daardoor werken we objectief naar een kind. Vanuit kennis over het kind plannen we vervolgens ons beredeneerde aanbod. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig blijven en een volgende stap kunnen zetten als ze dat willen. Wat we zien gebeuren bij de kinderen en wat we horen van de ouders, gebruiken we weer voor de volgende fase in ons beredeneerde aanbod. Zo volgen we steeds opnieuw de PDCA-cyclus van plan, do, check, act (plannen, uitvoeren, kijken hoe het werkt en bijsturen). Bij het beredeneerde aanbod gebruiken we een begeleidingsplan en stemmen dit altijd af met de zorgcoördinator.

3.1.7 Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg en bij het maken van begeleidingsplannen maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan samen met de zorgcoördinator in een teamoverleg hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

3.1.8 Samen kinderen volgen

Spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling ook systematisch. Dat doen we met een begeleidingsplannen die wij verwerken in Carefriend (digitaal) kindvolgsysteem. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor keuzes en aanpassingen voor het individuele kind, de groep of de locatie. De mentor van het kind bespreekt individuele observaties met de ouders (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de BSO:

De pedagogisch professionals observeren ieder kind. De professionals proberen zo veel mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van ieder kind door de omgeving aan te passen aan de interesses van ieder kind. Wekelijks wordt er voor ieder kind een rapportage geschreven. Dit wordt allemaal geregistreerd in Carefriend. Hierin wordt beschreven hoe de dag is verlopen en wordt er gerapporteerd op de doelstellingen vanuit het begeleidingsplan.

3.1.9 Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

3.1.10 Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Zorgcoördinator KluppluZ ook als functie pedagogisch coach, Ambulante medewerker KluppluZ, Centrum voor Jeugd en Gezin, de GGD, logopedist, speltherapeut, orthopedagoog.

3.1.11 Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:

Kinderen erbij betrekken, met ouders communiceren, de ruimte blijven aanvullen, kind participatie.

Het invullen van het kindvolgsysteem pedagogische scan Kompas. Met behulp van dit instrument wordt het welbevinden de betrokkenheid en aspecten van sociaal-competent gedrag geobserveerd en geregistreerd. De input vanuit de observatie worden samen met de dagrapportages verwerkt in Carefriend.

Matrix 'Ik ben in beeld'

QuickScan uit het handboek.

3.1.12 Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Het voornaamste doel in 2023 is te werken aan welbevinden & betrokkenheid.

Wij bereiken de doelen met scholing en/of door trainingen te volgen. Onze doelen komen ook terug tijdens de jaarlijkse team-overleggen met de gebiedsmanager en de locatie pedagogische overlegmomenten met de zorgcoördinator.

3.2 Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

3.2.1 Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
Jan Nieuwenhuizen (JNS) De Rungraaf Taalbrug Reis van Brandaan Zuiderbos Prins Willem-Alexanderschool Korenaar	De pedagogisch professionals van KluppluZ Maximiliaanstraat hebben regelmatig contact met de leerkrachten/intern begeleiders van de basisschool. Dit contact vindt telefonisch, per mail of tijdens een gesprek plaats. - Deze samenwerking is laagdrempelig en we houden elkaar (bijna) wekelijks op de hoogte over de ontwikkeling van het kind. - De pedagogisch professionals van KluppluZ nemen deel aan een MDO (multidisciplinair overleg) om de begeleiding op elkaar af te stemmen. - Naast onze eigen ruimte waar de groepsbegeleiding plaatsvindt mogen wij vanuit school ook gebruik maken van andere ruimtes waaronder een gedeelde kantoorruimte, een time-out ruimte, de toneelruimte, het handenarbeidlokaal, de bibliotheek, de gymzaal en de ruime omheinde buitenspeelruimte.

3.2.2 Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- KluppluZ
- Jan Nieuwhuizen
- Interieurverzorging door Asito
- Centrum Jeugd en Gezin
- Logopedie
- Korein
- Scholen in de directe omgeving
- Wij-Eindhoven

3.3 In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

3.3.1 Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuteropvanglocatie of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's. Benieuwd naar de indeling van onze specifieke ruimte? Kijk bij 'Onze locatie' aan het begin van dit pedagogisch werkplan.

3.3.2 Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

3.3.3 Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

3.3.4 Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het

handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

3.3.5 Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

3.3.6 Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er veel mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen.

4. Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, de overgang van school naar bso, vakantieopvang, opvang op schoolvrije dagen een begrijpelijke dagindeling voor kinderen die extra structuur nodig hebben.

4.1 Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

4.2 De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

4.3 Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

4.4 Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Voorspelbaarheid, duidelijkheid en structuur is voor kinderen van KluppluZ belangrijk, maar vooral voor kinderen die aan het wennen zijn of zich nog verder moeten ontwikkelen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er wordt verwacht. Pedagogisch professionals maken de dagindeling begrijpelijk met een planbord op de groep ze gebruiken dagritmekaarten met pictogrammen van de dagindeling.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

De kinderen worden gebracht vanaf 08:30 uur. Zij mogen ook later komen.

De kinderen maken (eventueel samen met de pedagogisch professionals) een planning aan de hand van picto's voor een dagdeel.

De kinderen doen tot 10:00 uur activiteiten. Daarna gaan wij gezamenlijk, onze handen wassen. Hierna eten wij met z'n allen fruit aan tafel (eventueel ook crackers of een peperkoek) en drinken we water met een smaakje of diksap. Na het tafelmoment gaan we naar buiten. Dit natuurlijk wel wanneer het weer het toe laat. Wanneer de kinderen niet buiten kunnen spelen proberen wij een activiteit aan te bieden in de gymzaal zodat de kinderen hun energie kwijt kunnen en wat meer bewegingsruimte hebben. Na het buitenspelen mogen de kinderen weer opnieuw een dagplanning maken tot het volgende eetmoment (12.30 uur).

Om 12:30 uur eten we boterhammen en drinken we melk, water of thee.

Na het eetmoment gaan we weer een halfuur naar buiten. Daarna mogen de kinderen een planning maken tot de picto van 'het huis'. Met deze picto kunnen de pedagogisch professionals op het bord aanduiden hoe laat een kind wordt opgehaald. Hierdoor weten kinderen tot hoe lang ze kunnen spelen en wat ze nog kunnen doen. Dit geeft duidelijkheid en houvast voor de kinderen.

Op vakantiedagen organiseert de groepsleiding m.b.t. een thema passend bij de tijd van het jaar, bijv. knutselen, naar het park of bakken.

5. Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

5.1 Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groeps sfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

5.2 Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

5.3 Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlasting zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.

4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

5.4 Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Bij het praten en uitleggen sluiten we aan op de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We passen ons tempo aan en bouwen onze uitleg logisch op, zodat kinderen de uitleg zo goed mogelijk begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

5.5 Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

5.6 Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

6. Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang en de Jeugdwet.

6.1 Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de basisgroep verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen. De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit deze veiligheid en dit vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door het aanbieden van activiteiten buiten de eigen basisgroep/stamgroep bieden we kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan en eventueel met andere kinderen buiten de eigen groep te spelen.

Op onze locatie verlaten de kinderen de basisgroep soms.

De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit deze veiligheid en dit vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door te werken met het opendeurenbeleid bieden we kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan en eventueel met andere kinderen buiten de eigen groep te spelen. Dit kan bijvoorbeeld in de rustruimte zijn, op de gang of in de bibliotheek. Wij spreken de kinderen aan op hun verantwoordelijkheid. Meer zelfstandig en zelfredzaam zijn, vergroot het zelfvertrouwen van de kinderen. De afspraak is, dat de kinderen met de pedagogisch professionals afstemmen of zij in bijvoorbeeld de rustruimte mogen spelen. Verder maken de kinderen gebruik van de omheinde buitenruimte. De kinderen verlaten de groep ten alle tijden in overleg en indien nodig onder begeleiding.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

In de vakantieperiode of als spel of activiteiten aanbod aansluit bij de beleavingswereld of gemoedstoestand van het kind kiezen wij ervoor om de basisgroep te verlaten.

Wij gaan geregeld naar een park of speeltuin in de buurt. Hier lopen we dan met de kinderen naartoe. Kinderen komen hier in aanmerking met de natuur en de omgeving. Ze krijgen de mogelijkheid om spelmaterialen mee te nemen naar het park. Ook kunnen kinderen hier sporten en hebben meer bewegingsruimte in de vrije natuur.

Daarnaast nemen we de kinderen, wanneer dit mogelijk is, mee naar de winkel. Voorafgaand aan het bezoek in de winkel maken we met de kinderen een boodschappenlijst. Kinderen leren op deze manier onder andere om te gaan met voedsel(verspilling) en geld. In de supermarkt leren wij kinderen bij ons te blijven, niet overal aan te zitten en te prijzen met elkaar te vergelijken. Op deze manier zijn wij actief bezig met de kinderen bewust maken van het feit dat dingen geld kosten en dat niet alles vanzelfsprekend is.

Tijdens een wandeling naar bijvoorbeeld de winkel of een speeltuin leren wij kinderen kennismaken met de verkeersregels en het deelnemen aan het verkeer.

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

- De kinderen maken altijd afspraken met de pedagogisch professionals op de groep. Per situatie wordt afgewogen of het haalbaar is om een kind de basisgroep te laten verlaten.
- Wanneer kinderen buiten spelen, zijn ze ten allen tijden in het zicht van een van de pedagogisch professionals op de groep.

Voordeurbeleid:

Ons voordeurbeleid ziet er als volgt uit: De deur is aan de buitenkant op slot en kan vanaf de binnenkant open gemaakt worden. Wanneer ouders de kinderen komen halen, bellen zij aan. Door middel van een camerabel kan de groepsleiding zien wie er voor de deur staat.

6.2 Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons niet de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de bso. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden.

6.3 Meertalige bso

Bij locatie Maximiliaanstraat hebben wij niet te maken met meertalige bso.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Wij maken geen gebruik van activiteiten in groepen groter dan met 30 kinderen.

6.4 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Peildatum	Aantal geëxploiteerde kindercentra	Totaal aantal FTE
1 januari 2023	12	68,3

Berekening minimale ureninzet Beleidsmedewerker

	50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
2023	50 x 12 = 600 uur	10 x 68,3 = 683 uur	1283 uur per jaar

Zorgcoördinatoren uren per week	Gebiedsmanager	Regiomanager
Een van 30 uur ZOB en CG -Foodvalley Een van 16 uur Twee van 28 uur, 1 voor ZOB en 1 voor CG-Foodvalley	1 van 36 uur voor ZOB 1 van 28 uur voor ZOB 1 van 32 uur voor CG en Foodvalley	2 personen voor 32 uur
Totaal 102 uur = 2.83 FTE	Totaal 96 uur = 2.67 FTE	Totaal 64 uur = 1.78 FTE

6.5 Inzet Pedagogisch Coach en beleidsmedewerker bij KluppluZ

De centrale pedagogisch beleidsadviseurs van Wij zijn Jong, zorgen onder andere voor Ontwikkelen & innoveren (pedagogisch) beleid, werkinstructies en formuleren vanuit besluit kwaliteit kinderopvang, besluit basisvoorwaarden kwaliteit VE en visie WZJ.

De gebiedsmanager van de locatie en de zorgcoördinator (pedagogisch coach van de locatie) zijn, in actieve samenwerking met de pedagogisch professionals, samen verantwoordelijk voor de bewaking en innovatie van het pedagogisch klimaat op de groepen binnen de locatie.

De rol van de gebiedsmanager hierin is:

- Implementatie van de pedagogische beleidsvoornemens op eigen locatie, b.v.:
- Bespreken van het pedagogisch beleid met ouders en de oudercommissie;
- Zorg dragen voor implementatie van nieuwe wet- en regelgeving
- Zorg dragen voor implementatie van nieuwe werkinstructies, protocollen en richtlijnen;
- Implementatie van het kind-Volgsysteem

De rol van pedagogisch coach wordt bij KluppluZ ingevuld en uitgevoerd door de zorgcoördinator:

- Medewerkers en teams op de werkplek coachen in hun pedagogische ontwikkeling. Bijvoorbeeld tijdens gerichte kind- en groepsobservaties of (on)geplande locatiebezoeken.
- Pedagogisch klimaat in beeld brengen middels de pedagogische scan van welbevinden en betrokkenheid.
- Een actieve bijdrage leveren als voorloper van pedagogische veranderingsprocessen. Bewaken van de pedagogische kwaliteit middels evaluaties en tussentijdse bijstellingen
- Begeleiding bieden aan en meedenken met medewerkers in de intervisiebijeenkomsten en de bijeenkomsten van de kindbesprekingen.
- De kwaliteit van het pedagogisch klimaat bewaken en dit bespreken met de leidinggevende. Dit doet de coach samen met de gebiedsmanager en de pedagogisch medewerkers.
- Actieve bijdrage leveren aan pedagogische veranderingsprocessen tijdens kindbesprekingen en intervisiebijeenkomsten.
- Bewustwording creëren om positief en actief bij te dragen aan inclusief werken tijdens observaties, locatiebezoeken, kindbesprekingen en intervisiebijeenkomsten.
- Begeleiding van en meedenken met medewerkers in werkoverleg en teamvergadering, met de doorontwikkeling van het Pedagogisch Kompas en met de voortdurende vertaling van de aanpakfactoren naar het praktisch handelen;

Iedere locatie heeft per jaar vier Regionaal Overleggen, deze bijeenkomsten zijn ieder twee uur, dus in totaal acht uur, onder leiding van de zorgcoördinator. Ook heeft een locatie zes keer per jaar een Locatie Pedagogisch overleg waarin kindbesprekingen aan bod komen. Deze overleggen zijn twee uur, dus in totaal twaalf uur per jaar, onder leiding van de zorgcoördinator. Aan iedere locatie is een zorgcoördinatie gekoppeld voor minimaal vijf uur per week en een gebiedsmanager voor 6 uur per week.

7. Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkels.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.
6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten

van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.

8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

8. Bijlage 2.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.